

detta ord i så fall syfta på en kvinna. En ristning, där möjligen gematri med talet 19 kan tänkas avsiktligt åstadkommen, är inskriften på det ovan (s. 80) omtalade spännet från Vi: bägge runradernas talvärdesummor innehålla nämligen talet 19 (ena raden = $76 = 4 \times 19$, andra raden = $57 = 3 \times 19$).

20. Den tjugonde runan $\uparrow$, tecknet för *l*-ljudet, har ett av runtraditionen väl bestyrkt namn med betydelsen 'vatten': angelsax. *lagu*, fornisl. *lǫgr* etc. (ordet är identiskt med *lag* i sv. *socker-lag*). Att vattnet på något sätt (liksom elden, jfr ovan under 5) bör ha förekommit i mithraistisk bokstavsmystik, är att vänta: vattnet åtnjöt näst elden största dyrkan bland elementen. Vattnet användes i flera riter. Bl. a. bestod enligt Nonnus, en munk på 500-talet, ett av mithraisternas prov i att bada 20 dagar i snö. Den naive munkens uppgifter om mithraismen äro säkerligen i åtskilligt en förvrängning av det verkliga förhållandet. Bakom denna taluppgift kan dock ligga något faktiskt: måhända ha denna religions adepter 20 dagar i rad företagit reningar i kallt vatten. Enligt »Bundelesh» (kap. 7) lät Ahura Mazda tvenne strömmar omflyta jorden, och från samma urkälla kommo sedan aderton strömmar och förenade sig med de två första. Denna taluppgift kan möjligen stå i förbindelse med talet 20 såsom symboliskt för det flytande vattnet. I mithraistisk mystik kan sedan 20 ha blivit en talsymbol för vattnet över huvud, kanske under påverkan av den platoniska filosofien. Platon, som fortsatte pythagoreisk talspekulation och sannolikt även varit påverkad av främreasiatiskt tankeliv, har nämligen spekulativt förbundet vattnet med talet 20 på så vis, att han antog detta element stereometriskt ha gestalten av en ikosaeder, d. v. s. en 20-hörning. Via nyplatonismen och andra tankeriktningar ha platoniska idéer kunnat förenas med senantik mysteriereligion och hellenistiskt trolldomsväsen. Var talet 20 såsom ett med vattnet förknippat tal ursprungligen hör hemma, är omöjligt att säkert avgöra. Av vikt är emellertid, att åtskilligt tyder på, att mithraistisk talmystik betraktat talet 20 såsom ett med vattnet förknippat tal, vartill kommer, att rentav ett textbelägg föreligger, vari den grekiska bokstaven υ , alfabetets